

Egon Legaard
Sognevejen 10
8560 Kolind

TV 2/Danmark
Rugårdsvej
5100 Odense C

København den 19. december 2001

Pokémon

Ved e-mail af 11. august 2001 har Egon Legaard klaget over skjult reklame i tegnefilmserien Pokémon.

Der er tale om en tegnefilmserie henvendt til børn. Den gennemgående historie i serien handler om drengen Ash, der træner nogle sære små væsener – Pokémoner. I den aktuelle episode deltager Ash sammen med sine Pokémoner i Pokémonligaens turnering på Indigo-Stadion, hvor de i forskellige omgivelser kæmper mod andre trænere Pokémoner. Ash er bl.a. ledsaget af sin yndlings-Pokémon, Pikachu.

Udsendelsen indledes med en sang med følgende tekst: "Jeg drager ud på livets vej – jeg har et enkelt mål. Pokémon fanger jeg. Min vilje er af stål. Jeg vil rejse ud i det blå, lede overalt og jeg vil træne Pokémon. Det er noget jeg har valgt. Pokémon. Du skal fange dem. De gør livet til en leg. Pokémon. Åh, vi følges ad og kæmper for verdens fred – Pokémon. Du skal fange dem. Det sir' sig selv. Det kræver mod og held. Vi må bare hjælpes ad. Pokémon. Du skal fange dem. Jeg skal fange dem. Pokémon."

Når episoden er forbi, siger en stemme: "Fortsættes", og der vises billeder med Pokémonlogoet samtidig med at stemmen siger: "Vi er ikke færdige, nu kommer Pikachus Jukebox". Herefter vises en tegneseriesekvens med Ash og Pikachu. Sagen handler om at være venner og holde sammen i al evighed.

Herefter følger rulleteksterne, der ledsages af samme sang, som i indledningen.

Klager giver i e-mail af 11. august 2001 udtryk for overraskelse over den usmægtige, målrettede reklame, der bliver smidt i hovedet på danske børn og spørger om det kan være rigtigt. Det er klagers opfattelse, at der ikke er tale om en børneudsendelse, men om rendyrket hjernevask, der uden hævninger opfordrer ungerne til at købe, hvilket han finder usmageligt.

MEDIE- OG
TILSKUDSSEKRETARIATET

NYBROGADE 10
1203 KØBENHAVN K
TELEFON 33 92 30 40
FAX 33 14 64 28
tips@kulturtilskud.dk
www.kulturtilskud.min.dk

TV 2/DANMARK har i skrivelse af 25. september 2001 henvist til Radio- og TV-Reklamenævnets afgørelse af 1. september 2000. Af afgørelsen fremgår det, at Radio- og TV-Reklamenævnet fandt følgende forhold problematiske: *"dels at der i forbindelse med visningen af de enkelte episoder også vises en såkaldt Pokémon-rap, dels at episoden afbrydes med en introduktion af en ny figur, og endelig at produkterne og tegnefilmen er lanceret samtidig."* På den baggrund fandt nævnet, at programserien indeholdt skjult reklame, jf. formuleringen *"er der i dette tilfælde tale om et sådant samspil mellem udsendelse og produkter, at udsendelsen, bedømt som helhed, må anses som skjult reklame."*

I forlængelse af afgørelsen blev det tilkendegivet, at TV 2/DANMARK kunne lovliggøre programserien ved at klippe de to sekvenser ud af alle programmerne. Uagtet at TV2/DANMARK ikke var enig i afgørelsen, tog man den til efterretning og kontaktede den udenlandske distributør af serien for at anmode om tilladelse til at redigere de to sekvenser ud af samtlige afsnit. Den udenlandske distributør meddelte TV 2/DANMARK tilladelse hertil, og stationen foranstaltede herefter, at de to sekvenser blev redigeret ud af samtlige afsnit af serien, herunder også i episode 22 af seriens anden årgang, der blev udsendt den 11. august 2001.

TV 2/DANMARK oplyser, at den pådømte episode indeholdt en indledningssang svarende til den sang, som indleder det nu påklagede afsnit, men at forskellen er, at den påklagede episode tillige indeholder en afslutningssang, der varierer fra afsnit til afsnit. Afslutningssangen indeholder efter TV 2/DANMARKs opfattelse på ingen måde en opfordring til at købe det til programserien knyttede merchandise. I den forbindelse påpeger TV 2/DANMARK, at det er helt sædvanligt, at børneprogrammer indledes og afsluttes med musik, som relaterer sig til indholdet og handlingen i programmerne.

I øvrigt henviser TV 2/DANMARK til sit vedlagte brev af 9. august 2000 til Radio- og TV-Reklamenævnet for så vidt angår begrundelsen for at indkøbe serien. I brevet oplyses det, at TV 2/DANMARKs redaktør besluttede at indkøbe programserien, fordi den indholdsmæssigt er af høj kvalitet. Endvidere oplyses det, at der på distributørsiden for så vidt angår udenlandske licenskøb, som det foreliggende, er en organisatorisk adskillelse mellem salg af tv-rettigheder og merchandising-rettigheder. Tv-stationer har således ingen indflydelse på, om der vil komme merchandise på markedet, i givet fald hvad det bliver, og hvem der distribuerer det, hvilket også er tilfældet i den omhandlede sag.

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 32 i bekendtgørelse nr. 1348 af 18. december 2001 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn behandlet sagen på sit møde den 11. december 2001 og skal udtale følgende:

Radio- og TV-Reklamenævnet tiltrådte i sin afgørelse af 1. september 2000 det af TV 2 anførte standpunkt, hvorefter man ikke har nogen indflydelse på, hvilke tegnefilm-figurer o.lign., der merchandises, og at en i forhold til filmens skabelse efterfølgende merchandising ikke bør kunne forhindre visning af tegnefilmen. Nævnet fandt imidlertid, at det særlige var, at der også blev vist den såkaldte Pokémon-rap, at episoden blev afbrudt med en introduktion af en ny figur samt endelig at produkterne og tegnefilmen er lanceret samtidig. Nævnet var af den opfattelse, at der var tale om et sådant samspil mellem udsendelse og produkter, at udsendelsen, bedømt som en helhed, måtte anses for skjult reklame.

Til forskel fra de episoder, som Radio- og TV-Reklamenævnet tog stilling til 1. september 2000, bliver den påklagede episode ikke afbrudt med præsentation af en Pokémon og også Pokémon-rappen er skåret væk. I tegnefilmen og den efterfølgende sekvens med en sang, fokuseres der ganske meget på Ash og Pikachu, idet seerne dog ikke i samme grad som tidligere opfordres til at købe Pokémon'er.

Det er således Radio- og tv-nævnets opfattelse, at der ikke samlet set er tale om, at episoden kan anses for skjult reklame. Den sammenhæng mellem tegnefilm-serien og merchandising, der stadig eksisterer, svarer formentlig til sammenhængen mellem andre børneudsendelser, hvortil der også er knyttet produkter, der sælges til børn (og unge).

Radio- og tv-nævnet finder herefter ikke, at Pokémon-tegnefilmen, således som den nu præsenteres, kan anses for at være eller indeholde skjult reklame for Pokémon-produkter.

Til klageren er Radio- og TV-Reklamenævnets afgørelse af 1. september 2000 vedlagt til orientering.

Mogens Kockvedgaard
formand

/Jette Fievé
nævnsssekretær